

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

- Jméno a příjmení studenta:* Stanislav Neugebauer
Studijní obor: Speciální pedagogika - vychovatelství
Oponent bakalářské práce: Mgr. Jitka Lidralová
Katedra/ ústav: Ústav sociálních a speciálně pedagogických věd
Název bakalářské práce: Reedukační programy v zařízeních ústavní výchovy
- Volba tématu:
1. Mimořádně aktuální
 2. Aktuální pro danou oblast
 3. Užitečné a prospěšné
 4. Standardní úroveň
 5. Neobvyklé
- Cíl práce a jeho naplnění:
1. Vhodně zvolený cíl, který byl naplněn
 2. Vhodně zvolený cíl, který byl částečně naplněn
 3. Vhodně zvolený cíl, který nebyl naplněn
 4. Nevhodně zvolený cíl
- Struktura práce:
1. Originální – zdařilá
 2. Logická – systémová
 3. Logická – tradiční
 4. Pro dané téma tradiční
 5. Pro dané téma nevhodná
- Práce s literaturou:
1. Vynikající, použity dosud neběžné prameny
 2. Velmi dobrá, použity nejnovější dostupné prameny
 3. Dobrá, běžně dostupné prameny
 4. Slabá, zastaralé prameny
- Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy):
1. Mimořádné, funkční
 2. Velmi dobré, funkční
 3. Odpovídá nutnému doplnění textu
 4. Nedostačující
- Přínosy bakalářské práce:
1. Originální, inspirativní názory
 2. Ne zcela běžné názory
 3. Vlastní názor argumentačně podpořený
 4. Vlastní názor chybí
- Uplatnění bakalářské práce v praxi a ve výuce:
1. Práci lze uplatnit v praxi
 2. Práci lze uplatnit ve výuce
 3. Vhodná pro publikování
 4. Práci nelze příliš využít ani v praxi ani při výuce
- Formální stránka:
1. Výborná
 2. Velmi dobrá
 3. Přijatelná
 4. Nevyhovující

Jazyková stránka:

1. Stylistika a) výborná
b) velmi dobrá
c) dobrá
d) nevyhovující
2. Gramatika a) výborná
b) velmi dobrá
c) dobrá
d) nevyhovující

Zásadní připomínky k bakalářské práci:

1. nemám
2. mám tyto:

Na úvod předesílám, že zvolené téma bakalářské práce patří ve speciálně pedagogické rovině svým tématem mezi pilíře etopedické péče. I přes některé zásadní připomínky oceňuji výběr tématu a pochopení důležitosti reedukačních programů zjm. u vybrané cílové skupiny v popisovaném zařízení.

Metodologicky mám výhrady k uvedenému cíli, kde se autor zaměřuje na používané metody v reedukačních programech, ale z práce je zřejmé, že se výsledky týkají spíše aktivit jednoho reedukačního programu (a v závěru ještě autor trochu mate sdělením str. 52 „... že cílem práce bylo popsat stávající reedukační program a zjistit, zda jsou zvolené metody a reedukační programy vhodně přizpůsobeny potřebám dívek).

Cíle, výzkumné otázky i následné shrnutí je pak skutečně matoucí a lze se těžko vyznat v tom, co bylo skutečným cílem šetření. Výtku mám i k výzkumným otázkám, které jsou i přes rozdílnou formulaci významem shodné. V kontextu bakalářské práce může jít o formální omyl, nicméně cíle a otázky jsou v empirické části stěžejní. Dále je zmiňovaná volba kvalitativního výzkumného šetření, která je sice terminologicky správně zařazena (SWOT analýza, transkripce, otevřené kódování apod.), způsob použití však není podrobněji popsán, pouze je finálně uveden. Kvalitativní šetření tak působí méně přehledně, nelze se přesně orientovat ve výzkumné strategii. Výsledky nejsou konkrétně specifikovány v návaznosti na uvedený cíl a otázky.

Další hodnocení:

Pro snazší orientaci by práci prospělo přehlednější oddělení teoretické části od empirické.

V teoretické části je řada nepřesností v legislativě, vyplývajících z její aktualizace, čtivost komplikují některé vágní formulace (např. str. 11, kde jsou uvedeny trvající dobrovolné pobyty v diagnostických ústavech, přesto, že ty jsou od září 2017 zrušeny, zavádějící je i informace, že by diagnostický pobyt neměl být delší než 6 – 8 týdnů). Textu někdy škodí i hovorová čeština, neobratné či nešťastně volené výrazy (str. 17 cit: .. „ve školských zařízeních má drtivá většina lidí poruchy chování.“). Složitost některých souvětí pak trochu násilně doplňují teze zahraničních autorů, text pak v některých pasážích ztrácí kontinuitu a občas nabývá dojmu textové vaty než relevantních faktů.

Práci by prospěl hlubší rozměr teoretických tezí a přesnější kategorizace, také vysvětlení zkratk a některých pojmů. V celé práci je nadužíván plurál, který odchyluje čtenáře od autorské autenticity (např. str. 52 cit: „V první části práce se v několika kapitolách zmiňujeme

o ústavní výchově a popisujeme jednotlivé typy..“) a v některých pasážích působí až úsměvně autorovo sdělení („jelikož ve výchovném ústavu pracujeme jako vychovatel...“), dále např. (str. 28, že „Výsledky rozhovoru jsme vyhodnotili SWOT analýzou...), nebo (“..jsme po vyhodnocení nahrávky odstranili..“), může toto sdělení zbytečně zpochybňovat předpokládanou samostatnost autora bakalářské práce.

V práci postrádám detailnější popis celkového praktického provedení šetření včetně např. určeného místa rozhovoru, délku, dobu v plánu činnosti dívek i zařízení, konečný postup a způsob vyhodnocování. Méně srozumitelný vzhledem k cílové skupině se jeví i soubor pokládaných otázek, formulovaných ve 3. osobě, ve složitější větné struktuře a s množstvím odborných pojmů. (Např. otázka č. 9. Jak vnímá klient z hlediska své vlastní změny projektové dny s relaxačním potenciálem?). Navíc otázka č. 5 je totožná s otázkou č. 11. Diskutabilní je v otázkách i označení dívek termínem „klient“. Méně validní může být uvedené kvalitativní šetření i z důvodu, že je těžiště otázek založeno nejvíce na *vnímání* participantek ohledně *užitečnosti* reedukačních programů. Ke škodě práce je, že nejsou k dispozici žádné získané odpovědi dívek, neboť je uveden výmaz nahrávek. Hodnotě práce by významně prospěla alespoň částečná ukázka opisu rozhovorů, které byly těžištěm šetření. Chybí tak (dle mého názoru) nejzajímavější část bakalářské práce. Je opět k diskuzi, zda autor popisuje v bakalářské práci zjištění, které se dají odpozorovat či odvodit ze zkušeností a profesního předpokladu a mohou vyplývat z logiky věci samé. Nicméně není záměrem spekulovat a úsudkem o spolehlivosti získaných dat snižovat kvalitu předkládané práce. Naopak práce vykazuje řadu pozitivních skutečností.

V práci oceňuji postřehy z praxe, díky nimž se snaží autor provázet čtenáře danou problematikou. Kladně hodnotím pochopení kontextu reedukace v interdisciplinární rovině (str. 22). Také autor kriticky hovoří o relativitě spokojenosti z výsledků, které označením výzkumné šetření vnímám jako nadsazené, přesto má předkládané parametry. V bakalářské práci vyznívá příznivě i záměr text obohatit o barevné grafy, fotografie, velmi zajímavé kazuistiky i podrobnější popis aktivit uskutečňovaných v rámci reedukačních programů ve VÚ v Jindřichově Hradci, které čtenáře uvedou do přehlednějšího vhledu v tématu. Výčet použité literatury obsahuje řadu neotřelých a velmi zajímavých zahraničních zdrojů. Autorova práce i přes určitou ambivalenci vypovídá o znalosti problematiky, znovu vyzvedávám téma jako cenné z etopedického pohledu.

V rovině studijního oboru speciální pedagogiky – vychovatelství je možné na základě předložené práce přepokládat praktickou erudici autora, a to i s ohledem na vynaložené úsilí při motivaci dívek z jedné nejrizikovějších, výchovně velmi náročných cílových skupin v zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy. A to nejen při zavádění a aplikaci samotných programů, ale i v kontextu zapojení dívek do výzkumného šetření. Práce je i přes uvedené nedostatky ke zvolenému tématu dostatečně vypovídající a lze jí z praktického hlediska porozumět.

Při klasifikaci zohledňuji osobní angažovanost autora a jeho zkušenosti z praxe vychovatele v uvedeném zařízení, z důvodu zásadnějších připomínek zjm. v empirické části navrhuji klasifikaci dobře a pokládám tři otázky.

Práce splňuje základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě:

1. ano
2. ne

Navrhovaná klasifikace: 1. výborně

2. velmi dobře
3. dobře
4. nevyhověl

Otázka k ústní obhajobě práce:

Otázka č. 1. k teoretické části:

str. 12. uvádíte, že do VÚ mohou být umíst'ovány děti od 12 let věku a další větou uvádíte, že ve výjimečných případech i děti mladší. Jak tomu rozumíte a z jaké legislativní opory jste vycházel?

Otázka č. 2. k metodologické části:

Jak jste dívkám pokládal uvedený typ otázky? A jakým způsobem dívky odpovídaly? Související podotázka: Jak jste prováděl předvýzkum? (str. 28).
(str. 64 příloha č. 2, otázka č. 11. Jak vnímá klient reedukační programy z hlediska problémů, které vedly k jeho umístění do ústavu? Jsou užitečné?)

Otázka č. 3 s ohledem na Vaši zkušenost z praxe:

Jaký reedukační cíl má podle vás zahradní párty na žádost dívek (str. 63 příloha č. 1, kde si dívky kladou podmínky – vychovatele, zajištění občerstvení a je zde uvedena i podmínka slušného chování).

Datum: 6. 9. 2018

Podpis oponenta bakalářské práce.....

